

**EURO**  
**CIO**

## **Tilinpäätöskertomus 2014**



Vuoden 2014 aikana FUCION toimintaympäristö on ollut monenlaisten muutosten kohteena. Sekä maailmalla että Suomessa yliopistojen toiminta yhä vahvemmin tukeutuu tietotekniikan käyttöön – tämä näkyy mm. laajana keskusteluna verkko-oppimisen mahdollisuuksista sekä laskennallisten menetelmien kasvavana käyttönä tutkimustyössä. Myös suomalaisessa korkeakoulukentässä tapahtuu monenlaisia muutoksia. Vuoden aikana on mm. syntynyt joukko uusia yhteistyörakenteita aikaisemman Raketti-yhteistyön tilalle.

Viime vuosina FUCIO on vakiintunut tärkeäksi toimijaksi suomalaisessa korkeakouluympäristössä, ja FUCIO onkin ollut aktiivinen monissa korkeakoulusektorin kehitykseen tähtäävissä hankkeissa. Tätä myös heijastaa vuoden 2014 aikana edennyt strategiatyö, jonka keskeisenä sisältönä on tietotekniikan painopisteen siirtäminen kohti yliopistojen ydintoimintaa sekä johtamisen tukea. Mukana on luonnollisesti myös kustannustehokkuuden kehittäminen eri tavoin, mm. erilaisia yhteistyömalleja syventämällä.

Laaja yhteistyö on FUCION toiminnan keskeinen lähtökohta. Vuoden 2014 aikana yliopistojen välistä yhteistyötä on tiivistetty monella tavalla. Olemme käyttäneet joukkovoimaa monessa sopimusneuvottelussa erityisesti kansainvälisten ohjelmistotoimittajien kanssa. Uusi avaus oli myös kesällä pidetty infrastruktuurivetäjien ensimmäinen yhteinen työpaja, jossa pohdittiin tiiviimmän yhteistyön mahdollisuutta tulevaisuudessa. Laajentunut yhteistyö ammattikorkeakoulujen kanssa on konkreettisesti näkynyt yhteisten SIG-ryhmien toiminnassa ja lisenssineuvotteluissa. Korkeakoulusektorin IT-benchmarkkaustyössä verkostoituminen on laajentunut ammattikorkeakoulusektorin lisäksi kansainväliseksi yhteistyöksi EUNIS-organisaation kautta.

Vuosi 2015 tulee olemaan vähintäänkin yhtä mielenkiintoinen kuin vuosi 2014. Toimintaympäristön muutokset jatkuvat varmasti samaan tahtiin, ja monet käynnistetyt kehityshankkeet tulevat myös saamaan jatkoa. Mutta samalla voimme tehdä aivan uusiakin avauksia, sillä yhteistyön mahdollisuuksia on tunnistettu merkittävästi enemmän kuin mitä tähän mennessä on ehditty toteuttamaan.

Pekka Kähkipuro  
Aalto-yliopisto  
FUCION puheenjohtaja

## Sisällys

|     |  |    |
|-----|--|----|
| 1   | Johdanto.....  | 5  |
| 2   | FUCIO:n strategiatyö .....                                     | 5  |
| 3   | Korkeakouluysteistyö.....                                      | 6  |
| 3.1 | Lisenssi-SIG.....  | 6  |
| 3.2 | Microsoft EES 2015-2017 sopimusneuvottelut .....               | 7  |
| 3.3 | Opintohallintoyhteistyö .....                                  | 7  |
| 3.4 | Kokonaisarkkitehtuuri-SIG.....                                 | 8  |
| 3.5 | IT-projektinhallinta-SIG .....                                 | 8  |
| 3.6 | AAPA-verkosto.....   | 8  |
| 3.7 | SEC-yhteistyö .....  | 9  |
| 4   | Sidosryhmäysteistyö .....                                      | 9  |
| 4.1 | Unifi ry .....   | 9  |
| 4.2 | OKM – Opetus ja kulttuuriministeriö.....                       | 9  |
| 4.3 | CSC – Tieteen tietotekniikan keskus Oy .....                   | 10 |
| 4.4 | DC2HEI – Kajaanin konesalipalvelut korkeakouluille.....        | 10 |
| 4.5 | UKJ – Uusi kirjastojärjestelmä .....                           | 10 |
| 5   | Tehtyjä kartoituksia ja selvityksiä.....                       | 11 |
| 5.1 | Benchmarking .....   | 11 |
| 5.2 | Muita kartoituksia.....  | 11 |
| 6   | Tiedotuksen ja tiedonkeruun kehittäminen .....                 | 12 |
| 6.1 | FUCIO-eduuni.....  | 12 |
| 6.2 | Infrastruktuuripäälliköiden kokous .....                       | 12 |
| 6.3 | Kokonaisarkkitehtuurityön edistäminen .....                    | 12 |
| 7   | Kansainvälinen yhteistyö.....                                  | 13 |
| 7.1 | EUNIS .....  | 13 |
| 7.2 | Educause.....  | 13 |
| 8   | Pääsihteeripalvelu .....                                       | 13 |
| 9   | Kokouksia .....  | 13 |
| 10  | Liite 1: FUCIO-jäsenet ja työvaliokunta .....                  | 15 |
| 11  | Liite 2: Jäsenten edustukset työryhmissä ja toimikunnissa..... | 16 |

## 1 Johdanto

Vuoden 2014 toimintaa leimasi yleisen taloudellisen tilanteen heikkeneminen joka näkyi yliopistoissa käydyissä yhteistoimintamenettelyissä. Neuvotteluiden seurauksena on yliopistojen IT-palveluista jouduttu vähentämään muutamia henkilötyövuosia. Merkittävin vaikutus neuvotteluilla on ollut määräaikaisten työsuhteiden vähentämisessä ja että eläköityneiden työntekijöiden tilalle ei ole juurikaan palkattu uutta henkilöstöä.

FUCION alkuvuoden toimintaan vaikutti suuresti Raketti-hankkeen päättyminen ja siihen liittyvien hyvien käytänteiden jatkuvuuden varmistaminen. Eräs keskeisimmistä FUCION työkohteista on ollut CSC – Tieteen tietotekniikan keskus Oy:n asiakasohjauksen kehittäminen vastaamaan paremmin uuden yliopistolain määrittelemää tilannetta.

FUCIO-jäsenten toiminta mm. Eunis-organisaatiossa ja benchmarking-työn aktiivinen markkinointi ulkomaisiin yliopistoihin on lisännyt merkittävästi FUCIO-verkoston kansainvälistä yhteistyötä ja tunnettuutta.

Verkoston työvaliokunta on vuoden 2014 aikana panostanut vahvasti FUCION roolin määrittämiseen verkoston strategiatyön kautta. Vapaamuotoisen ja vapaaehtoisuuteen pohjautuvan, itsenäisten yliopistojen IT-johtajien yhteistyöryhmän toiminnan pitkän aikavälin suunnittelu ja asemointi muiden yliopistosektorin toimijoiden joukossa on ollut haastavaa.

## 2 FUCION strategiatyö

FUCION työvaliokunta aloitti strategiatyön kaksipäiväisellä työpajalla tammikuun lopussa. Tätä ennen oli jäsenkunnalle lähetetty kysely jäsenistön näkemyksistä IT-palveluiden yhteistyössä nähtäville uhkille ja mahdollisuuksille. Työvaliokunta kartoitti SWOT-analyysin kautta miten verkoston kaltainen toimija koee yliopistosektorin sidosryhmät ja vaikuttajat.

**Vahvuuksia:** FUCIOlla ja sen edeltäjillä on pitkä jo 60-luvulta periytyvä historia. Koko tämän ajan on lähtökohtana ollut avoin tiedon jakaminen ja luottamus jäsenistön kesken. FUCIO on tiukemmin organisoitunut kuin monet muut vastaavat yliopistojen palvelusektoreiden verkostot. Yhteistyö- ja keskustelukumppanit tunnistavat FUCION toimijana, joka voi 'lausua' IT-palveluista laajemmin ja kattavammin kuin yksittäiset yliopistot. Myös FUCION kontaktiverkosto on laaja.

**Heikkouksia:** Yksittäisten yliopistojen sitoutuminen yhteistyöhön on sattumanvaraista ja yhteistyön vetovastuuta on hankala jakaa tasapuolisesti. FUCIO ei ole myöskään nykymuodossaan juridinen toimija. Kaikki yhteistyöhankkeet on toteutettava muiden organisoitumismallien mukaan, pääsääntöisesti konsortioina. Tämä ei ole tehokasta ja toiminta sekä organisoitumistavat vaihtelevat tapauskohtaisesti. Sidoryhmäkontaktit, erityisesti kansainväliset, ovat vahvasti yksittäisiin IT-johtajiin henkilöityneitä ja siten ohuita. Kontaktit FUCION ja vastaavien ulkomaisten verkostojen välillä ei siis perustu verkoston toimintaan. Myös kansallisten verkostojen välinen yhteistyö on vasta aluillaan.

**Mahdollisuuksia:** FUCIO tarjoaa jo nykyisellään mahdollisuuden syventää yhteistyötä sidoryhmien, esim. Hanselin, OHA-forumin tai AAPA:n suuntaan ilman organisatorisia muutoksia. Verkosto tarjoaa hyvän

tiedonvälityskanavan ja kontaktiryhmän ja sen puitteissa voi käynnistää hankkeita, jotka olisivat yksittäiselle yliopistolle liian suuria. FUCIO näkee positiivisena mahdollisuutena sen, että OKM on lisännyt kiinnostustaan IT-palveluiden tasoon ja tekee ohjaustason arkkitehtuurityötä.

**Uhkia:** Yliopistotoimijoiden prosessien yhdenmukaistamisen hitaus jarruttaa laajojen palveluhankkeiden toteutusta kattavasti koko sektorilla. Synergiahyötyjä ei usein pystytä saamaan. Raketti-hankkeen päättymisen myötä saatetaan menettää ohjaus- ja yhteistyörakenteita, jos niiden uudelleenorganisointuminen epäonnistuu. Eräs tärkeimmistä on yliopistosektorille yhteisiä palveluita tuottavien organisaatioiden asiakasohjauksen puuttuminen. Ilmiselvänä uhkana koetaan taloudellisten resurssien väheneminen, kun samanaikaisesti mm. lisenssimaksut ovat nousussa.

Kevään 2014 aikana strategian ensimmäinen versio tuli kommentoille jäsenistölle ennen FUCION kevätkokousta. Kokouksessa linjattiin strategiasta neljä keskeistä painopistealuetta jotka otsikoitiin seuraavasti:

1. Tutkimustiedon käsittelyn tuki ja hallinta
2. Verkkopohjaisen opetuksen ja oppimisen mahdollistaminen ja edistäminen
3. Kustannustehokkuus yhteistyöllä, yhteishankinnoilla ja/tai yhteisellä palvelutuotannolla
4. Yliopiston johtamisen ja laatutyön tukeminen mm. tiedolla johtamisen ja kokonaisarkkitehtuurin kautta

Syksyn 2014 aikana työvaliokunnan jäsenet työstivät näiden teemojen perusteella konkreettisia toimenpiteitä painopisteiden tavoitteiden toteuttamiseksi. Näitä ovat mm. tutkimuksen aikaisen datan talletuksen ratkaisu, yhteinen kansallinen MOOC-alusta sekä FUCION yhteistyön syventämien perustamalla asteittain yliopistojen yhteinen peruspalveluita tuottava organisaatio.

FUCION syyskokous käsitteli strategiaa laajasti syyskokouksessaan Tampereella. Strategiasta johdetuiksi toimenpideaiheiksi valittiin mm. datapolitiikan kehittäminen ja kansallisen MOOC-seminaarin järjestäminen.

### 3 Korkeakoulu yhteistyö

Osa korkeakoulujen välisestä yhteistyöstä on kehittynyt ns. Special Interest Group eli SIG SIG-yhteistyöksi, jossa ryhmällä on oma ohjaava työvaliokuntansa ja lisäksi ryhmä, jossa ovat mukana kunkin korkeakoulun edustajat. Tavoitteena on jakaa ryhmän toiminnassa syntyneitä tuloksia ja tietoa mahdollisimman kattavasti koko korkeakoulusektorille. Useissa SIGeissa on mukana myös sidosryhmäedustajia.

#### 3.1 Lisenssi-SIG

Korkeakoulujen ohjelmistoyhteistyö, eli ns. Lisenssi-SIG on ottanut askeleen kohti järjestäytyneempää toimintaa. SIG on alkanut noudattaa ns. SIG-ohjausmallia, jossa SIGin työvaliokunnassa ovat mukana myös IT-johtajien verkostojen edustajat. Kauden 2014 aikana FUCIOta edustivat SIGissä Helsingin yliopiston Minna Harjuniemi ja pääsihteeri.

Kevään aikana Lisenssi-SIG toteutti korkeakoulujen lisenssiyhteys henkilöiden kokoontumisen, jossa mm. pohjustettiin alkavaa Microsoft EES-neuvottelu ja sen tavoitteita.

Syksyn 2014 aikana Lisenssi-SIG toteutti perinteisen systeemikyselyn. Systeemikyselyssä kartoitetaan koko korkeakoulusektorin eri palvelut. Tällä kertaa otettiin mukaan myös CSC:n korkeakouluille tarjoamat tuotteet. Systeemikyselyn toteutus oli tänä vuonna hieman aiempaa sujuvampi, koska korkeakoulut olivat jo tottuneet vastaamaan kyselyyn. Synergiaryhmä kokosi jälleen koordinoitusti opintohallinnon järjestelmien tiedot ja harmonisoi ne. Kyselyn lopputulokset saatiin valmiiksi vuoden 2014 puolella. Vuoden 2015 osalta toivotaan tutkimushallinnon yhteistyöryhmän ottavan vastuulleen oman alueensa järjestelmien tiedon keruun koordinoinnin.

### 3.2 Microsoft EES 2015-2017 sopimusneuvottelut

Yliopistoilla voimassaoleva Microsoft-tuotteiden kolmivuotinen sopimus uusiutui kaudelle 2015-2017. Tällä kertaa sopimusneuvotteluissa olivat mukana myös ammattikorkeakoulut ja niiden AAPA-verkosto, vaikka amk-sektorin sopimus jatkuu vielä vuoden 2015 ajan. Tavoitteena oli hakea yhteistä linjausta kaikille korkeakouluille Microsoft-tuotteiden osalta.

Neuvottelut olivat haasteelliset, koska Microsoft-tuotteiden käyttö on ollut erilaista eri yliopistoissa, ja Microsoft on puolestaan halunnut yhdenmukaistaa kampuslisenssin piirissä olevia tuotteita ja näihin liittyvää hinnoittelua. Samanaikaisesti lukuisat yliopistot ovat lähteneet rakentamaan IT-palveluita Microsoftin tarjoamien pilvipalveluiden varaan. Neuvottelut saatiin päätökseen aivan vuoden lopussa.

### 3.3 Opintohallintoyhteistyö

Raketti-kauden lähestyessä loppuaan OKM ehdotti, että yliopistot luovat 'opiskelun ja opetuksen tukipalveluiden ja hallinnon yhteistyöryhmän'. Tämä toimisi palveluiden yhteisenä keskustelukumppanin mm. OKM:n suuntaan.

Kevään aikana opinto- ja tietohallinnon edustajat kävivät keskusteluja ryhmän kokoonpanosta ja sen tarkemmasta toimeksiannosta. Kesäkuun 3. päivä ryhmä IT-johtajia sekä opintohallinnon yhteistyöryhmien edustajia kokoontui Tampereelle virallisesti muodostamaan tämän OPI-ryhmän, jossa tuossa vaiheessa olivat mukana yliopisto- ja amk-sektorin OHA- ja AOHA-verkostojen sekä AAPAn ja FUCION edustajat (Markku Närhi Jyväskylän yliopistosta ja pääsihteeri). Myöhemmin syyskuussa ryhmää täydennettiin vielä Opetushallituksen edustajilla ja sovittiin myös, että Synergiaryhmän edustajat ovat mukana kokouksissa. Koko muodostamisprosessin ajan käytännön kokoustyötä on tukenut Pekka Linna CSC:ltä ryhmän sihteerinä.

Syyskuun alussa 2.9.2014 pidetyssä kokouksessa ryhmä aloitti varsinaisesti toimintansa. Tällöin mukana olivat myös Opetushallituksen edustajat. Ryhmää kutsutaan nimellä KOOTuki – Korkeakoulujen opetuksen ja opiskelun tukipalvelut. Ryhmä otti tehtäväkseen ...

1. muodostaa kokonaiskuva digitalisoituvan opiskelun ja opetuksen ja niihin vaikuttavan ympäristön kehityssuunnista ja kehitystarpeista
2. tuottaa tähän kokonaiskuvaan perustuvaa kohdennettua viestintää erikseen määritellyille kohderyhmille
3. edistää kokonaisarkkitehtuuryötä opiskelun ja opetuksen tukipalveluiden osalta siinä määrin, kuin tämä on perusteltua kaikkien korkeakoulujen tasolla yhteisesti
4. pitää yhteyttä merkittäviin sidosryhmiin

5. tuottaa näkemys siitä, mitkä ovat tarpeellisia yhteisiä digitalisoituvan opiskelun ja opetuksen tietojärjestelmäpalveluita ja kehityshankkeita

6. edistää ja vahvistaa tietohallinnon ja opintohallinnon toimijoiden välistä kansallista yhteistyötä

Koska ryhmä on muodostunut varsin isoksi henkilömäärältään, se päätti myös perustaa sisäisen työvaliokuntansa jossa kullakin sidosryhmällä on oma edustajansa.

FUCION ja AAPAn edustajat ovat vahvasti ajaneet ryhmän toiminnassa opiskelun ja opetuksen painotusta hallinnon järjestelmien sijaan.

### 3.4 Kokonaisarkkitehtuuri-SIG

Kokonaisarkkitehtuuri-SIG on keskittynyt kauden 2014 aikana koulutuksiin ja jatkokoulutuksiin. KA-työn organisoitumisessa on tapahtunut murros kahden aktiivin (Toni Becker, Aalto-yliopisto ja Tapani Kella, Jyväskylän yliopisto) eläköitymisen myötä. KA-SIGin puheenjohtajana on toiminut kaudella 2014 Ari Kuusio (Hämeen AMK) ja sihteerinä Jussi Koskivaara (Helsingin yliopisto). FUCION edustajana SIGissä on toiminut Kari Välimäki (Lappeenrannan teknillinen yliopisto).

KA-SIG järjestää sidosryhmätapaamisia eri puolilla Suomea. Keväällä kokousta pidettiin Turun yliopistossa ja syksyllä Jyväskylän ammattikorkeakoulussa. Tavoitteena on tuoda KA-tietämystä paikallisiin korkeakouluihin ja kutsua mukaan myös mm. laatuasioista vastaavia henkilöitä.

KA-koulutuksen jatkaminen ja aikatauluttaminen on vienyt runsaasti KA-SIGin työvaliokunnan panoksia. Syksyllä 2014 laadittu koulutuskalenteri on varsin kattava aina keväälle 2015 saakka.

### 3.5 IT-projektinhallinta-SIG

IT-projektinhallinta-SIG sai kevään 2014 aikana valmiiksi korkeakoululaitokselle projektiohjeistuksen. Ohjeistus sisältää ryhmän kesken koottua tietoa hyvistä projektikäytännöistä, ja sitä voidaan käyttää korkeakoulun oman projektikoulutuksen pohjamateriaalina sekä projektipäälliköiden ja -työläisten itseopiskelumateriaalina. Materiaalia on käytetty jo ainakin Turun ja Oulun yliopistoissa sekä Tampereen teknillisessä yliopistossa.

Vuoden 2014 lopuissa tapaamisissa on pääpaino ollut kokemusten jakamisessa, erityisesti on vaihdettu kokemuksia projektisalkun hallinnasta ja salkunhallintamallien käyttöönotkokokemuksista ja käytetyistä työkaluista yliopistoissa. FUCIOta IT-projektinhallinta-SIGissä edustaa Kai Lindberg (Oulun yliopisto).

### 3.6 AAPA-verkosto

AAPA-verkoston kanssa yhteistyö niin SIG-toiminnan kuin Microsoft-neuvoteluidenkin osalta on ollut menestyksekkästä. AAPA-pääsihteeri Esko Ala-Peijari on osallistunut FUCION kokouksiin ja vastavuoroisesti FUCIO-pääsihteeri on ollut AAPA:n kokouksissa mukana.

AAPA:n suurin ponnistus vuoden 2014 aikana on ollut KATe2-hankkeen kautta kehittää liiketoimintamalli ja sen pohjalta lähteä luomaan yhteistä amk-sektorille IT-palveluita tuottavaa osakeyhtiötä. Hanke kulkee nyttemmin nimellä ”Ammattikorkeakoulujen digitalisoinnin kehittämisohjelma”. Syksyn aikana amk-sektori on tehnyt kuuden ammattikorkeakoulun kesken aiesopimuksen yhteisten palveluiden toteuttamisesta.



Kevään 2014 aikana käytiin AAPA-verkoston kanssa tiukkaa keskustelua Funet-kustannusten jaosta. OKM:n kasvaneen kustannussubvention vuoksi keskustelu päätettiin jäädyttää toistaiseksi ja hakea uutta ohjeistusta Raketti-hankkeen jälkeisen Tietohallinto- ja ICT-ohjausryhmän kautta.

AAPAn ja FUCION työvaliokunnat ovat kokoontuneet yhdessä systemaattisesti vuoden mittaan. Samoin koko jäsenistön yhteiskokous on järjestetty IT-päivien yhteydessä.

### 3.7 SEC-yhteistyö

Aiemmin pelkästään yliopistojen ja CSC:n yhteisenä toiminut SEC-ryhmä on vuoden 2014 aikana laajentanut tietoturvyhteistyötä ammattikorkeakoulujen SEC-verkoston suuntaan. SEC-ryhmässä FUCIOta on edustanut Olavi Manninen (Itä-Suomen yliopisto).

Keväällä järjestetty SEC-14 päivät pidettiin Hämeen ammattikorkeakoulussa. Loppuvuodesta 2014 käynnistettiin TTT2016 - Tietoturvasot-projekti. Sen tavoitteena on, että vuoden 2016 aikana projektiin liittyneet 13 yliopistoa täyttävät valtionhallinnon perustietoturvasot vaatimukset tarkasteluun valittujen palveluiden osalta.

SEC-ryhmä on antanut lausuntoja mm. kyberturvallisuusstrategian toimeenpano-ohjelmasta, Kyberturvallisuuskeskuksen toimintasuunnitelmasta ja GÉANT-tietosuojakäytännön käyttöönotosta yliopistoissa.

## 4 Sidosryhmäyhteistyö

### 4.1 Unifi ry

Pääsihteeri kävi keväällä esittelemässä Unifin uudelle toiminnanjohtajalle Leena Treuthardtille FUCION toimintaa ja mainostamassa benchmarking-työtä. Samalla FUCIO kutsui Unifin edustajan syyskokoukseensa Tampereelle.

Syksyn alussa Unifi ry:n toiminnanjohtaja pyysi yliopistosektorilta selvitystä tulostuksen ja kopioinnin osalta. Tämä johtui Kopioston ja OKM:n sopimuksen päättymisestä 1.8. alkaen. Pääsihteeri koordinoi kyselyn, johon vastasi seitsemän yliopistoa. Lopputulos oli kuitenkin selvityksen kannalta laiha, tosin tämä olikin odotettua, koska harvassa yliopistossa erottelua tulostuksen ja kopioinnin suhteen on tehty systemaattisesti. Sen sijaan Kopioston ja Unifin välinen sopimus oli yliopistojen kannalta positiivinen ja toi taloudellisia säästöjä.

### 4.2 OKM – Opetus ja kulttuuriministeriö

Raketti-hankkeen päättymisen myötä käytännön yhteistyö ministeriön ja verkoston välillä on määrämuotoistunut mutta vähentynyt huomattavasti. Raketin perillisenä jatkaa useita työryhmiä, joista laajimpana Tietohallinto- ja ICT-ohjausryhmä. Tässä ryhmässä FUCIOta edustivat Jussi-Pekka Pispala (Tampereen teknillinen yliopisto) ja Ilkka Siissalo (Helsingin yliopisto). Ryhmä on ehtinyt vuoden 2014 aikana kokoontua kahdesti.

Ministeriön neuvosta syntyi myös opetukseen ja opintohallintoon suuntautunut KOOTuki-ryhmä. Muita vastaavia ovat viranomaisraportoinnin ryhmä ja tutkimuksen tuen ja hallinnon verkosto.

### 4.3 CSC – Tieteen tietotekniikan keskus Oy

FUCION keskusteluaiheena, erityisesti työvaliokunnassa ja Raketti-hankkeen loppupuolella on ollut CSC:n asema ja ohjaus OKM:n ja korkeakoulu yhteisön rajapinnassa. Helmikuussa CSC:n hallituksen tilinpäätösseminaarissa FUCION edustajina Ilkka Siissalo ja pääsihteeri kertoivat näkemyksiään CSC:n palvelukonseptista ja asiakasohjautuvuudesta.

Vaikka peruspalveluihin kuten Funet ja suurteholaskenta ollaankin tyytyväisiä, nähdään CSC:n palvelukatalogissa sellaisia palveluita, joiden ohjaus voisi perustua enemmän asiakaskunnan tarpeisiin. Opetus- ja kulttuuriministeriön tapaa ohjata KTPO-sopimuksen kautta CSC:n vuosittaista palvelutarjontaa ei pidetty tehokkaana yliopistojen näkökulmasta.

CSC:n asema in-house-toimijana ei ole täysin yksiselitteinen erityisesti niiden palveluiden osalta jotka ovat lähes kilpailevia markkinoilla toimivien yritysten kanssa. EU-alueella Saksassa on jouduttu muuttamaan tämän kaltaisen palveluyrityksen omistussuhdetta, jotta sen voi katsoa toimivan hankintadirektiivien mukaisesti.

Kevään 2014 aikana OKM aloittikin selvitystyön CSC:n asemasta. Tätä työtä tekemään otettiin konsulttiyhtiö Ernst&Young, joka haastatteli mm. FUCION pääsihteeriä. Konsulttiraportti julkaistiin syyskuun alussa, mutta se jättää FUCION näkemyksen mukaan aukkoja edellä esitettyihin kysymyksiin ja ongelmakohtiin.

### 4.4 DC2HEI – Kajaanin konesalipalvelut korkeakouluille

Vuoden 2013 lopulla aloitettiin EAKR-rahoitushakemuksen teko Kajaanin konesalin uuden moduulin hankkimiseksi. Joulukuussa 2013 saatu rahoituspäätös oli positiivinen (2,1 M€). Koko hankkeen budjetti on 2,5 M€. Vastuullinen toimija on CSC – Tieteen tekniikan keskus Oy. Mukana hankkeessa ovat ammattikorkeakoulut ja erityisesti KATe2-hanke, jonka kautta konesalikapasiteetin ensimmäisiksi hyödyntäjiksi tulisi joukko ammattikorkeakoulujen IT-keskuksia yhteisesti perustetun palvelukeskuksen kautta. Ohjausryhmässä FUCIOta on edustanut pääsihteeri.

Vuoden 2014 kevät kului tarvittavan moduulin kilpailutuksen valmistelussa ja hankintapäätöksen teossa. Voittajaksi tuli italialainen SAIVER srl., jonka ratkaisutoimittaja CommScope (US) hoitaa käytännön toteutuksen. Syksyn aikana on tehty konesalimoduulin laite- ja infrastruktuuriasennuksia. Varsinainen konesalimoduuli on asennettu marraskuussa.

Projektiin on sovittu ohjausryhmäkokouksessa 4 kk lisäaikaa vuoden 2015 puolelle. Hyväksymistestaukset alkoivat lokakuussa ja ne saattavat kestää pidemmälle kuin alkuperäisessä projektisuunnitelmassa on esitetty.

### 4.5 UKJ – Uusi kirjastojärjestelmä

FUCION edustajina olivat Kuno Öhrman (Hanken Svenska handelshögskolan) ohjausryhmässä ja pääsihteeri kustannustenjakoryhmässä. UKJ-hankkeen eteneminen kangerteli keskitetyn ja kattavan rahoituksen puutteessa. UKJ:n tavoitteena oli korvata vanha Voyager-järjestelmä ja samalla muuttaa tapaa, jolla aineistotietoja käsitellään niin paikallisissa kirjastoissa kuin keskistetystikin. UKJ toimisi eräänlaisena kirjastojen palveluväylänä ja se integroituisi myös muihin palveluihin mm. kansalliseen digitaaliseen kirjastoon, metatietokantoihin ja ontologiakantoihin.

Syksyn 2014 aikana käytännön toteutus pantiin jäihin ja hankkeen lähtökohtia pohdittiin uudelleen. UKJ-hankkeen aikana tehtiin uutta sektorirajoja ylittävää yhteistyötä. Varsinainen UKJ-hanke päättyi vuoden 2014 lopussa.

## 5 Tehtyjä kartoituksia ja selvityksiä

### 5.1 Benchmarking

Vuoden 2013 osalta tehty BM2013-survey ei ollut täysin onnistunut yliopistojen lukujen osalta. Hanken Svenska handelshögskolan ei ole aiemminkaan osallistunut BM-työhön, mutta nyt myös Turun yliopiston luvut jäivät saamatta. Näillä kahdella on yhdessä noin 8-9 %:n vaikutus yliopistojen BM-volyymiin.

Kevään FUCIO-kokouksessa sovittiin että yliopistot tekevät vertaisvertailua BM-lukujen osalta muodostamalla vertaisryhmät arvioimaan tuotetun BM2013-datan merkitystä. Tekniset yliopistot ovat tätä menestyksellä tehneetkin. Vertaisryhmiin suunniteltiin mukaan myös ulkomaisia yliopistoja. Tällaista kansainvälistä vertaisarviointia ei kuitenkaan saatu tehtyä.

BM-toiminnassa ovat FUCIOsta olleet mukana BM Steering Groupissa Pekka Kähkipuro, Ilkka Siissalo ja pääsihteeri. Ohjausryhmään tuli kesän ja syksyn aikana kansainvälisempää makua, kun mukaan saatiin Kurt Gammelgaard Nielsen (Syddansk Universitet), Anders Nordin (Luleå Tekniska Universitet) ja Ole Langfeld (Norges teknisk-naturvitenskapelige universitet). Projektiryhmässä FUCIOsta ovat Markku Närhi ja pääsihteeri. Projektipäällikkönä jatkaa Taina Koutavirta (Helsingin yliopisto).

Kansainvälistä markkinointia on toteutettu EUNIS2014-kongressissa, jossa Siissalo esitteli BM-lukujen käyttöä omassa organisaatiossaan ja Seesto osallistujamaiden tunnuslukujen vertailua. Joulukuun 1. päivä pidettiin Italian Bolognassa BM-työtä markkinoiva tilaisuus, jossa ensisijaisena tavoitteena oli käydä läpi eri puolilla maailmaa ja eritoten Euroopassa toteutettavia BM-hankkeita. Esitykset tulivat BM:n lisäksi Yhdysvalloista (Educause), Iso-Britanniasta (UCISA), Espanjasta (Universitic) ja Hollannista.

### 5.2 Muita kartoituksia

Unifille tehdyn tulostus/kopiointi-kartoituksen lisäksi vuoden 2014 aikana FUCIOssa tehtiin kartoituksia mm. kielistudioympäristöistä, avoimesta WLAN palvelusta ja yliopiston omasta verkkokauppalvelusta.

Lisäksi kerättiin hiukan kattavammin tietoja yliopistojen Office 365 -tilanteesta ja miten se on kehittynyt kevään ja syksyn välillä. Näyttää siltä, että palveluun mennään yleisesti opiskelijoiden sähköposti edellä.

Toinen huomiota herättänyt aihe oli Nordea Oyj:n suhtautuminen eri puolilla Suomea Vetuma-tunnistautumisen käyttöön käyttäjätunnuksen salasanan resetoinnissa. Nordea on osassa korkeakouluja tulkinnut, ettei tämä kuulu Vetuma-sopimuksen piiriin. Asiasta tiedotettiin myös Vetuma-ohjausryhmää. Lopputulema näyttäisi olevan, että yliopistosektorilla ongelmia on hyvin harvalla, mutta että hinnoittelu vaihtelee alueittain.

Erilaiset selvitystyöt on raportoitu jäsenistölle FUCION eduuni-sivuilla. Ne eivät ole sellaisenaan julkisia.

## 6 Tiedotuksen ja tiedonkeruun kehittäminen

### 6.1 FUCIO-eduuni

Eduuni-työalue on osoittautunut FUCION tarpeisiin nähden riittäväksi työkaluksi tiedon jakamiseen ja tietojen tallettamiseen. Kevään 2014 aikana valmistui työvaliokunnan toimeksiannosta FUCIOlle oma arkistonmuodostussuunnitelma, jossa kuvataan missä tietyt tiedot säilytetään ja kuinka kauan. Esimerkiksi työvaliokunnan pöytäkirjat ovat jäsenistön nähtävissä viimeistään kaksi viikkoa työvaliokuntakokouksesta.

Työvaliokunta siirtyi käyttämään toiminnassaan esityslistojen sijaan ns. ActionPoint-listaa, jossa kunkin työvaliokunnan vastuutetun toimeksiannon etenemistä seurataan ja päivitetään muulloinkin kuin kuukausittaisissa kokouksissa. Työvaliokunnan ActionPoint-lista on keskeneräisten töiden lista, eikä se ole näkyvässä koko jäsenistölle.

Kevään kuluessa valmistui myös lista FUCION jäsenten edustuksista erilaisissa toimikunnissa ja työryhmissä.

FUCION eduuni-työtilan MS SharePoint alusta päivittyi heinäkuussa SharePoint 2013 versioon. Tästä aiheutui elokuussa ongelmia näkymien ja käyttöoikeuksien suhteen. Syksyn alussa tilanne oli jo pitkälti korjattu.

AAPA-verkosto on kehittänyt omaa eduuni-palveluaan pitkälti samaan formaattiin kuin FUCIOlla. Pääsihteeri on konsultoinut erilaisten SIG-ryhmien eduuni-palvelun kehittämistä, jotta ne olisivat toiminnallisesti samankaltaisia ja lähellä verkostojen eduuni-alueiden rakennetta.

### 6.2 Infrastruktuuripäälliköiden kokous

Infrastruktuurista vastaavat päälliköt olivat koolla 5.9.2014 Helsingin yliopistossa järjestetyssä työpajassa. Vain Hanken Svenska handelshögskolanin ja Maanpuolustuskorkeakoulun edustus puuttui.

Runsaasta osanotosta huolimatta konkreettiset yhteistyöaihiot jäivät vähäisiksi, vaikka yhteisiä ongelmakohtia ja tarpeita löydettiin. Osallistujat pitivät tärkeänä jatkaa tapaamisia ja kokivat erittäin hyödylliseksi päästä ensi kertaa verkostoitumaan kollegojen kesken.

### 6.3 Kokonaisarkkitehtuurityön edistäminen

FUCIO pyysi Tapani Kellan raportin 'Kokonaisarkkitehtuurin tila ja periaatteet Suomen korkeakouluissa' yksityiskohtaista dataa. Sen pohjalta käy paremmin ilmi KA-työn tila vuoden 2014 alussa eri yliopistoissa. Kyselyn perusteella kategoriaan *Epäilijät* sijoittuu yksi yliopisto, *Kokeilijat*-kategoriaan 9 yliopistoa ja *Käyttäjiin* 5 yliopistoa.

Keväällä perustetussa TUHA- eli Tutkimuksen hallinnon ja tuen verkostossa ei ole mukana FUCIO-jäseniä. Pääsihteeri on viestittänyt ryhmän puheenjohtajalle, että TUHA-ryhmä muodostasi alaryhmän joka Synergiaryhmän tapaan ottaisi haltuun tutkimuksen tietojärjestelmät ja tukisi Lisenssi-SIGin toimintaa Systemikyselyn toteuttamisessa. Pääpaino TUHA-ryhmällä on tällä hetkellä johdon strategisessa tuessa, tutkimusinfrastruktuureissa ja viitearkkitehtuurityössä.

## 7 Kansainvälinen yhteistyö

### 7.1 EUNIS

Keväällä 3.-4.4.2014 EUNIS järjesti Helsingissä eurooppalaisten yliopistojen rehtoreille tapahtuman. Järjestelytoimikunnassa olivat Ilkka Siissalo ja Pekka Kähkipuro. Molemmat ovat myös EUNIS-boardin varapuheenjohtajia.

EUNIS 2014 -kongressiin osallistui kesäkuussa Aalto-yliopistosta Pekka Kähkipuro ja Christa Winqvist, Hankeilta Kuno Öhrman, Helsingin yliopistosta Ilkka Siissalo ja Eija Heiskanen, Itä-Suomen yliopistosta Juha Eskelinen ja FUCIOta paikalla edusti pääsihteeri.

### 7.2 Educause

Syyskuun 2014 lopussa Yhdysvaltain Orlandossa järjestettyyn Educause-konferenssiin osallistui FUCION jäsenistöä Jussi-Pekka Pispala (TTY), Juha Eskelinen ja Olavi Manninen (UEF), Eija Heiskanen ja Ilkka Siissalo (HY), Markku Närhi (JyU), Kari Keinänen (OY) ja Yrjö Saarikko (TY).

## 8 Pääsihteeripalvelu

FUCIOlla on jo vuosia ollut käytössään IT-pääsihteeripalvelu. Vuoden 2014 aikana palvelun tuottaja on ollut Turun yliopisto ja IT-pääsihteerinä toiminut tietohallintopäällikkö Teemu Seesto.

IT-pääsihteeripalvelu on FUCIO-yliopistojen yhdessä hankkima ja kustantama päätoiminen henkilö FUCION ja sen sidosryhmien yhteydenpidon sekä FUCION sisäisen toiminnan hallinnointiin. IT-pääsihteeri on mukana lähes kaikissa SIG-työryhmissä sekä sidosryhmien kokouksissa.

## 9 Kokouksia

Työvaliokunta on kokoontunut vuoden aikana 15 kertaa. Kaksi näistä on ollut kahden päivän työpajoja, joissa työstettiin FUCION strategiaa. Työvaliokunta on pitänyt yhdessä AAPA-verkoston työvaliokunnan kanssa vuoden mittaan neljä yhteiskokousta. Näissä kokouksissa teemana ovat olleet lukuisat koko korkeakoulusektoriin liittyvät hankkeet.

FUCION sääntömääräinen kevätkokous pidettiin 9.-10.4.2014 Hanken Svenska handelshögskolanilla Helsingissä. Sidoryhmäpäivään osallistui OKM:stä Juha Haataja, CSC:ltä Janne Kanner sekä Hansel Oy:n edustajia.

Syyskokous oli 15.-16.10.2014 Tampereella, vastuujärjestäjänä Tampereen yliopisto. Sidoryhmäpäivässä olivat mukana Unifin toiminnanjohtaja Leena Treuthardt, Suomen Akatemian tietohallintoyksikön johtaja Marja Kylämä. Tutkimushallinnon verkostoa edusti Hanna-Mari Puuska CSC:ltä ja GÉANT-tietosuojakäytänteistä puhui Mikael Linden CSC:ltä.

3.11.2014 oli FUCION ylimääräinen tapaaminen jossa käsiteltiin mm. Microsoft EES-sopimusneuvotteluita ja työstettiin jälleen strategiaa eteenpäin. Kokouksen avasi esityksellään Tekesin CIO Harri Eskola.

AAPA-verkoston talvipäivillä FUCION edustajana oli IT-päsihteeri Teemu Seesto. Kesäkuun Vaasassa pidetyssä AAPA-kokouksessa FUCIOta edusti Ari Hovila (Vaasan yliopisto).

## 10 Liite 1: FUCIO-jäsenet ja työvaliokunta

### FUCIO-työvaliokunta 2014

- Puheenjohtaja Pekka Kähköpuro, Aalto-yliopisto
- Varapuheenjohtaja Jussi-Pekka Pispala, Tampereen teknillinen yliopisto
- Juha Eskelinen, Itä-Suomen yliopisto
- Ari Hovila, Vaasan yliopisto
- Markku Närhi, Jyväskylän yliopisto
- Björn Pundars, Åbo Akademi
- Ilkka Siissalo, Helsingin yliopisto
- IT-pääsihteeri Teemu Seesto, Turun yliopisto

### Muut FUCIO-jäsenet

- Minna Harjuniemi, Helsingin yliopisto
- Timo Hassi, Jyväskylän yliopisto
- Eija Heiskanen, Helsingin yliopisto
- Liisa Huovinen, Taideyliopisto
- Kari Keinänen, Oulun yliopisto
- Hanne-Mari Kiuttu, Turun yliopisto
- Kai Lindberg, Oulun yliopisto
- Olavi Manninen, Itä-Suomen yliopisto
- Hannu Mattila, Tampereen yliopisto
- Manu Pajuluoma, Lapin yliopisto
- Jyri Penttinen, Maanpuolustuskorkeakoulu
- Yrjö Saarikko, Turun yliopisto
- Christa Winqvist, Aalto-yliopisto
- Seppo Visala, Tampereen yliopisto
- Kari Välimäki, Lappeenrannan teknillinen yliopisto
- Kuno Öhrman, Hanken Svenska handelshögskolan

## 11 Liite 2: Jäsenten edustukset työryhmissä ja toimikunnissa

- Bencheit Project Group: Markku Närhi, Teemu Seesto
- Bencheit Steering Group: Ilkka Siissalo (pj.), Pekka Kähkipuro, Jussi-Pekka Pispala, Teemu Seesto
- Certia Oy: Kari Keinänen, hallituksen jäsen
- DC2HEI-ohjausryhmä, Teemu Seesto
- EUNIS, Ilkka Siissalo (vpj.), Pekka Kähkipuro (vpj.)
- HAKA-ohjausryhmä, Jussi-Pekka Pispala (oj.), Minna Harjuniemi
- IT-projektinhallinta-SIG, Kai Lindberg
- Kokonaisarkkitehtuuri-SIG, Kari Välimäki, Teemu Seesto
- KOOTuki-yhteistyöryhmä, Markku Närhi, Teemu Seesto
- Linnea2-konsortion ohjausryhmä, Kuno Öhrman
- Lisenssi-SIG: Minna Harjuniemi, Teemu Seesto
- MS EES 2015 neuvotteluryhmä: Juha Eskelinen
- NUAS/IT, Ilkka Siissalo, Kuno Öhrman
- OpIT, Ilkka Siissalo
- SEC-ryhmä, Olavi Manninen
- Tieteellisen laskennan yhteistyöfoorumi, Minna Harjuniemi
- Tietohallinto- ja ICT-ohjausryhmä, Jussi-Pekka Pispala, Ilkka Siissalo
- Tutkijan tunnistamisen ohjausryhmä, Jussi-Pekka Pispala, Pekka Kähkipuro